

Update เศรษฐกิจการลงทุนกัมพูชา

ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เมื่อสัปดาห์ผ่านมา ผมได้มีโอกาสไปร่วมสัมมนาเกี่ยวกับนโยบายการลงทุนของกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ระหว่างวันที่ 28 – 29 มีนาคม 2555 ณ สำนักงานใหญ่ของสภาเพื่อการพัฒนา กัมพูชา (Council for the Development of Cambodia – CDC) ซึ่งเป็นหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของกัมพูชา ที่กรุงพนมเปญ โดยจัดร่วมกันระหว่างหน่วยงาน CDC, สำนักเลขาธิการอาเซียน หน่วยงาน OECD โดยมีตัวแทนหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของประเทศต่างๆ มาบรรยายสรุปความก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจการลงทุนของประเทศตนเอง โดยในบทความนี้จะขอเล่าถึงเฉพาะกัมพูชาก่อน สำหรับของประเทศอื่นๆ จะกล่าวถึงในโอกาสต่อไป

นาย Chea Vuthy รองเลขาธิการคณะกรรมการลงทุนของกัมพูชา (Cambodia Investment Board) บรรยายสรุปถึงผลสำเร็จของการพัฒนา กัมพูชา ในระยะ 18 ปีที่ผ่านมา นับจากการจัดตั้งรัฐบาลผสมเมื่อปี 2536 ทำให้ GDP เพิ่มขึ้นจาก 2.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2536 เป็น 12.9 พันล้าน ในปี 2554 ขณะที่รายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นจาก 229 เหรียญสหรัฐ เป็น 909 เหรียญสหรัฐ สัดส่วนประชากรที่ยากจนลดลงจาก 50% เหลือ 25% แม้ปี 2554 กัมพูชาต้องเผชิญกับน้ำท่วมครั้งใหญ่ แต่เศรษฐกิจยังเติบโตในอัตราสูงถึง 6.9%

นางอรนุช ผลารัตน์ นายกสมาคมธุรกิจไทยกัมพูชา (TBCC) ซึ่งมาทำธุรกิจในด้านท่องเที่ยวและขนส่งในกัมพูชาอย่างยาวนานในนามบริษัท Cambodia Air and Sea Logistics (CASL) ได้บรรยายถึงการลงทุนจากต่างประเทศในกัมพูชาสะสมนับถึงเดือนพฤศจิกายน 2554 เป็นการลงทุนจากจีนมากที่สุด 8,849 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รองลงมา คือ เกาหลีใต้ 4,016 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สหภาพยุโรป 3,625 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มาเลเซีย 2,609 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สหรัฐ 1,282 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้หวัน 823 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เวียดนาม 812 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทย 746 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สิงคโปร์ 676 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยการลงทุนจากต่างประเทศในกัมพูชากระจุกตัวในภาคท่องเที่ยวมากที่สุด 49% รองลงมา คือ ภาคอุตสาหกรรม 25% ภาคบริการ 19% และภาคเกษตรกรรม 7%

สำหรับข้อได้เปรียบสำคัญในการทำธุรกิจในกัมพูชามีมากมาย มีภาษาและวัฒนธรรมใกล้เคียงกับไทย เป็นประเทศเปิดกว้างต้อนรับการลงทุนจากต่างประเทศ ภาษีเงินได้นิติบุคคลต่ำ คือ เพียง 20% มีสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรที่ดี มีระบบ One Stop Service เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการลงทุน สำหรับกระบวนการอนุมัติการลงทุนใช้เวลาเพียงแค่ 28 วัน มีแรงงานราคาถูก การผลิตส่งออกได้รับสิทธิพิเศษด้านศุลกากรจากประเทศพัฒนาแล้ว ต่างชาติสามารถดำเนินธุรกิจโดยถือหุ้นได้เต็ม 100% โดยไม่มีเงื่อนไขต้องร่วมทุนกับชาว กัมพูชา ไม่ควบคุมราคาสินค้า ไม่มีข้อกำหนดส่งเงินออกนอกประเทศ มีเขตเศรษฐกิจพิเศษรองรับการลงทุน โดยได้รับอนุมัติไปแล้ว 22 แห่ง โดยในจำนวนนี้เปิดดำเนินการแล้ว 5 แห่ง

นาย The Sing ประธานสภาธุรกิจมาเลเซียในกัมพูชา ซึ่งเข้ามาลงทุนในกัมพูชายาวนานถึง 20 ปี ได้กล่าวชื่นชมว่าภาครัฐและภาคเอกชนของกัมพูชา มีความใกล้ชิดกัน นายกรัฐมนตรีกับคณะรัฐมนตรีทั้งคณะจะพบปะกันถึง 2 ครั้ง/ปี ส่วนรัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรมจะประชุมหารือกับภาคเอกชนเป็นประจำทุกเดือนเพื่อถกเถียงในประเด็นต่างๆ สำหรับรัฐมนตรีกระทรวงท่องเที่ยว จะพบปะกับนักลงทุนมากกว่านี้อีก คือ 2 ครั้ง/เดือน ปัจจุบันนักธุรกิจของมาเลเซียประสบความสำเร็จในกัมพูชามาก โดยถือหุ้นในบริษัท Cambrew เจ้าของเบียร์ยี่ห้อฮองกอร์ซึ่งครองตลาดกัมพูชามากถึง 70% ถือหุ้นในบริษัทได้รับสัมปทานบริหารท่าอากาศยานของกรุงพนมเปญและนครเสียมเรียบของกัมพูชา นอกจากนี้ นักลงทุนมาเลเซียยังเป็นเจ้าของ Nagaworld ซึ่งมีโรงแรมและธุรกิจกาสิโนแห่งเดียวในกรุงพนมเปญ

นาย Kengo Katsuki รองผู้อำนวยการบริษัทมินิแบกัมพูชา ได้กล่าวบรรยายว่ากลุ่มมินิแบได้เริ่มเปิดโรงงานในกัมพูชาตั้งแต่เดือนเมษายน 2554 เป็นต้นมา โดยเริ่มแรกเช่าพื้นที่ก่อน โดยมีพนักงานเริ่มแรก 300 คน จากนั้นในเดือนธันวาคม 2554 ได้เปิดโรงงานที่ก่อสร้างเป็นของตนเอง โดยมีนายสุนเซ็น นายกรัฐมนตรีของกัมพูชา เป็นประธานในพิธีเปิดโรงงาน ปัจจุบันมีพนักงาน 1,300 คน โดยกำหนดเป้าหมายจะเพิ่มพนักงานเป็น 3,000 คน ภายในปี 2556

เดิมบริษัทมีนโยบายปัญหาความยุ่งยากต้องเปลี่ยนถ่ายสินค้าบริเวณชายแดนในการขนส่งขึ้นส่วนระหว่างไทยและกัมพูชา เนื่องจากรถบรรทุกไม่สามารถเดินทางตรงไปยังพนมเปญได้ แต่ปัญหาได้คลี่คลายลงนับตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2554 เป็นต้นมา โดยได้รับอนุญาตให้สามารถขนส่งตรงโดยรถบรรทุกไทยตรงไปยังพนมเปญโดยไม่ต้องเสียเวลาเปลี่ยนถ่ายรถบรรทุก ทำให้ลดเวลาเดินทางจากเดิม 15 ชั่วโมง เหลือ 10 ชั่วโมง อย่างไรก็ตาม ต้นทุนโลจิสติกส์ในการขนส่งยังคงค่อนข้างสูง แม้รัฐบาลกัมพูชาจะพยายามช่วยเหลือแก้ไขปัญหานี้ก็ตาม

นอกจากนี้ ยังประสบปัญหาว่าแรงงานกัมพูชายังไม่คุ้นเคยกับอุตสาหกรรมสมัยใหม่ คนงานหลายส่วนยังไม่อ่านออกเขียนได้ ดังนั้น บริษัทจำเป็นต้องจัดหลักสูตรสอนในช่วงเช้ามืดก่อนพนักงานเข้าทำงาน โดยสอนทั้งภาษาเขมรและภาษาอังกฤษ โดยมุ่งใจว่าหากพนักงานคนใดสามารถฝึกฝนจนสอบผ่านแล้ว จะเพิ่มค่าจ้างให้อีก 1 – 2 เหรียญ/วัน

สุดท้ายนี้ การสัมมนาครั้งนี้ นับเป็นโอกาสสำคัญให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนของประเทศในประเทกลุ่มแม่น้ำโขงได้พบปะหารือซึ่งกันและกัน มีความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะเปิดโอกาสให้เกิดความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างกันในอนาคต

หมายเหตุ : บทความตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ฉบับวันที่ 2 เมษายน 2555